

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Erat homo & c. Corpus non sanabatur, si cui erat anima infirma; nec mare sedabatur, Iona nauis non eiecto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

manifestum est; difficulter & operose corporis bona obtineri, salutem, diuitias, honorum gradus adipisci inexhausti laboris opus: animæ vero dona, utpote gratiam, charitatem S. Spiritus, Deum ipsum consequi, minimo negotio id fieri potest. Ad corporis infirmitates curandas Atlante opus est, ut patet in febrilibus ventris, podagra, laterum dolore, coxendice, quibus expellendis multo sudore, labore multo, dispendiis multis aditendum, & tandem vix sanabatur unus. Animæ vero ægrotudines quis nesciat, quàm vel uulgo digito reparentur, etiam grauissimæ. Vnicum verbum *Peccavi Domino* Dauidem dolore illo vehementissimo liberauit. *Vnico: Deus propitius esto mihi peccatori: restituitur Publicanus. Vnico, Pater peccati: Prodigus mortuus reuiuiscit.* Quid igitur carissimum est, quod adeo vecordes curandis animæ morbis, eius saluti consequenda, cæli bonis conquirendis infudemus, tanta vero nos vexet sollicitudo, stantus exhauriat labor in ægritudinibus corporis medendis, eius salutis tam studiosi, quodque tam sedulo bonorum paucorum adhuc breui perentium cumulis aggredandis inuigilemus? Iniqueres ponderamus, nobis ipsis in stateris mentimur, *Vani filii hominum, mendaces filii hominum in stateris.* Sumus in eo filii Adam terreni animalis: *Filii humani, tales quales nos describit Iudas Thadæus: Animales spiritum non habentes, brutis animalibus similes qui spiritum non habent nec aliam sperant vitam, nec quos spiritalia bona ullo modo tangunt, aut mouent, nec animæ spiritalium morborum solliciti sed toti terreni, terrenis, perituris, fallacibus dediti, occupati, inhiantes, animales, solum baculum & flagrum, quo latera tunduntur, sentientes.*

Iuda. 19.

Lib. 3. Tusculan. quest.

Est autem id malum adeo inueteratum, ut & ipsi Gentiles hoc aduerterint. Compuluit Plato librum quo probat, quàm sint animæ defectus, corporis defectibus grauiotes, quem prænotat. *Quod grauiotes sint animæ morbi, quàm corporis.* Stupebat quoque Cicero, & hanc mouer quæstionem. *Quisnam esse causa putem, cur, cum confitemur animo & corpore, corporis curandis, et endique causa quæstita sit ars, eiusque utilitas Deorum inueniunt consecrata, animi autem medicina, nec iam desiderata sit, antequam inuenta, nec iam culta, postquam cognita est, nec tam militis grata, & probata, pluribus etiam suspecta, & inuisa? An quod corporis grauitatem, & dolorem animo iudicamus, animi morbum corpore non sentimus? Si Cicero, & Gentiles, quorum tam*

stipida erat cognitio, & qui tam ignorantet de bonis cælestibus sentiebant, quibus ardentet iahiamus, & de gehennæ tormentis, quæ formidamus, minus recte credebant: ita admittabatur, quod homines tot curis distringerentur circa corporis valetudinem, & inertes circa animæ salutem torperent, quid nobis incumbit faciendum? Triginta octo annis hæret hic paralyticus longanimitet corporis sanitatem breui perituram. Ceterum est, & dubitat non, quod totidem annis ob anime medicinam non perseveraret: quidquid enim eius impenditur studio, graue est, molestem ac dururum. Quam breue sibi videtur tempus comædiæ, quæ quatuor horis conuatur, ubi tot intercurreunt representationes fictæ, lasciuæ, infestuosæ, & quàm protracta consetur illa media hora, qua sacro interet, ubi vere ac realiter representatur sacrificium valoris infiniti, illud ipsum quod Christus in ara crucis, pro totius mundi salute obtulit Patri gratissimum. Quàm graue tibi cui est impositum vnius horæ tempus concionis, & quadraginta, quas iustibus consumis, horæ vix iudicis momentum subitò elapsam. Malum, quod à multis annis deplorant D. Chrysostomus, has expendens rationes. Quod hic in Ecclesia cuncta vestre seruiant commoditati, hyeme utique contra frigus, æstate contra solis æstuantis ardotes protegimini, &c. Illie autem mille paupum incommoda solis, calor, ventorum, pluuia, in tantorum luctu, & concertu, & in hominum omnia perplacet. *Hic quidem si paulo prolixius docemus, multi succerunt, & agere seruiant, & infirmitatem corporis, & labores prætexunt, licet admirabile huius temporis rectum malum soletur, illic vero licet compli inuit, à ventis vexentur, & calore solis aliquando æstuent, non vnam neque duas tantum horis, sed bonam dei partem versantur, & neque senex canes suos reuocetur, &c.*

Hom. 4. in Gen. Tem. 1.

§. 8. Erat homo &c. Corpus non sanabatur, si cui erat anima infirma; nec sanabatur, Ioua nauis non cælestis.

Si multa consideranda sint in hac piscina, non sunt minora perpendenda in ipso infirmo, qui de multitudine illa magna vultus erat. Erat sibi homo triginta & octo annos habens in infirmitate sua. Parcat mihi Deus: quæ hæc tam diuturna triginta & octo annorum infirmitas? Quis dubitat, quin homo iste vsus fuerit in sui curationem

25

curacionem infinitis propè dixerit remediis, balneis, aperitione venarum, purgationibus, emplastris, & hæc nihil illi profuerunt? ne mittentis; numquam enim causam abstulit infirmitatis, nec eiusdem radicem eulit. Iam sanato Christus ei declarauit, paralytism ex eius peccatis sumpsisse originem, quam ipse nec aduertebat nec a se repellere satagebat. Certum erat, non curandam hanc infirmitatem, quamdiu enim peccatum non expelleretur, nec ipsa pellectur infirmitas. Notat Spiritus sanctus filios Prophetarum accessisse Eliseum exponentes ei, quæ ciuitas Hiericho calamitate laboraret: *A qua pessima sunt, & terra sterilis.* Obdulcat illas propheta sale: sed non hoc agit in ipsis præterfluentibus aquis, sed ad fontem tendit, vnde scaturiebant, illi salem intecit, quo fluentia reddidit saluiora, parum enim prodesset, cum vellet amaras aquas obdulcare, fontem ipsum non curare, vnde ille scaturiebant, nec eiusdem tollere amaritudinem, vnde aquæ inficiebantur. Peccatum radix est, & origo amaritudinis omnium nostrarum actionum: *Radix germinans sel & amaritudinem.* Ait Moyses, & post eum Hierem: *O quam malum & amarum est reliquisse te Dominum.* Ex peccato, amaritudines in hac vitâ immensa: & in altera quales nemo dixerit. Amaritudinum cura scauriginem, fonti sal inuice penitentia, dimittatur ex toto peccatum, radicitus euellatur: non enim morbus desinet, si ipsum peccatum non delruatur.

Exod. c. 7. 4. f.
Dicit. 29. 18.
Hier. 29.

I. Similitudo.

Hier. 2. 6.

Febri ardentissima decumbit alter, ex obstructione stomachi, eo quod sumptos cibos non possit digerere: labor febriliter est, velle febri tollere, quo tempore cibis ille, febri causa, foras non geritur. Multis ob crimina sua decumbentibus, dicere possemus, id quod Dominus olim ciuitati Aegypti, quam punita manu-Babyloniorum decreuerat, cum ciues eius iam sibi imminenti sentirent poenam, remedia quaerebant quibus liberarentur, peccatis tamen suis inhærebant obdurati. Illis loquitur Dominus sub persona puellæ, quæ potu nimio repleta, remedium quaerebat euacuandi stomachum & liberè, ac indolenter respirandi, opipilatis interim venis & hene ex potu conuulsa: *Ascende in Galaad, & tolle resinam, virgo filia Aegypti; frustra medicamina multiplicas, sanitas non erit tibi.* O paupericula, stultam te redarguo, dum resinam quaeris Galaad, & Indiarum arundines, diuersaque morbis tuis medicamina: operam oleumque perdis, nisi radicem euulleris, ex qua tibi nascitur ægrotudo, & illud

la prouenit quâ ab hostibus premèris calamitas. Quâ inde tibi emolumentum, quis fructus, quid hinc inde conquisit, ut ruis te liberes miseris, remedia, si non radicem tuâ, refeca, eris funditus. peccata tua correxeris ob quæ te Deus his angustis premit bene meritum & impetentem: *Frustra medicamina multiplicas, sanitas non erit tibi.* Vide illis mala hæc, ignorant. Quando conuertit Moyses aquas in sanguinem, vnde tanta terræ corruptio, persenserunt suam Aegyptij calamitatem, proinde puteos foderunt ad crepidinem fluit, vt viderent num ex eis aqua limpida ebulliret: *Foderunt autem omnes Aegyptij per circuitum flumina aquam vt biberent; non enim poterant libere aquam fluminis.* Fodiebant lacunas, vt enim erat terra humida, ilico reperiebant venas aquarum. O mentis inopes, qui non attenditis, plagam hanc istum esse virgæ Diuinæ, licet enim Aaron aquas percussisse videatur, ipse tamen Deus est, qui ait: *Ecce percussio virgæ, quæ in manu tua est.* Sed infelix Pharaon: *Induratum est cor eius.* Conuertit se & ingressus est Domum suam, nec apposuit cor etiam hac vice. Quam laua tibi Deus frater mi, infligit verbera virgæ suæ: morborum, tribulationum, testium, litium, quæ in te suscitantur, sed nec aduertis, quæ tanti sit mali scatebra.

Quoties tibi contigit, id quod notat D. D. Hieron. nautis cum Iona eadem vectis nauis, contigisse: *Tempestas oritur, fœuit mare, fluctus mittit in nauim, ab ima deprimat, omnes spem abiciunt, nullus sibi fidit.* Credebant autem ex causis orti naturalibus, & communibus, proinde ad remedia recurrebant ordinaria nauim alleuiant, merces euicunt, & quidquid nauim arbitrabantur onerare. *Miserunt vasa, quæ erant in nauis in mare, vt allouiretur ab eis.* Nec aduertebant ignorantes, hæc à Deo missam tempestatem ex animi sui proposito, & nauim tantis detineri periculis expositâ iam submergendam, mercium oneribus non imputandam, sed peccato Iona fugientis à facie Domini, qui in nauis sopore grau' incuris deprimebatur. *Arbitratur nauim solite onere prograuiari, & non intelligit. In c. 1. gunt, totum pondus esse fugitiui Prophete. Nihil Iona enim peccato est grauius. Solidissimi sunt cæli, & Tom. 5. quasi are fusi, & non poterunt illud sustinere, ait D. Hieronymus. Si pondus, quod nauim ad profunda declinat, pondus est peccatoris, quanto tempore illud in mare non præcipitatur pereundum, telas texis aranearum. Ita quoque fit, oritur tempestas ægrotudinis, quæ tu nauiculam corporis tantis agit procellis, vt*

Exod. c. 7. 4. f.

Ione. 1. 5.

D. Hieron. Tom. 5.

merito eius timeas naufragium, & cogites de sepulchro. Hoc tibi persuadeas inde oriri, quod nescio quid comederis, plus aqua biberis, stomachus infrigidetur, ventus te inuaserit berealis, his ita positis, vniue laboras nauim exonerare, purgationibus, euacuationibus, vena: um apertione. O charissimo, non hoc te premit, nam illud pondus, quo ad inferna depimeris, peccatum est, quod te graui nimium sopore depressum in interiori conscientia tua detinet foecordem, tui immemorem & a Deo fugitiuum. Expelle peccatum, eo expulso pelletur & agritudo. Quocirca notum tibi sit corporis infirmitates, ex anima prouenire sceleribus. Vade

Osteas 6. 5. 5.

» Respondebit arroganti Israel in facie eius. Sepe numero extrahunt medici humorem peccantem, ex corporis visceribus: quid inde mali si ibidem remaneret non extractus? Axioma est te tiffimum, quod morbus ingrauesceret, quem

Sabao de Adul 1. 1. 1.

» curare illis foret impossibile, non prius extra- » Ho humore illo peccatioso. Hoc ipsum Deus » agit: vt signat D. Gregor. Nyssen. & latius ex- » ponemus infra.

Capita conferebant tempore Hieremie Hierosolym ite ob tempestates contra Hierusalem exurgentes: tempestas erat famis, tempestas pestis tempestas inimicorum, tempestas bellorum; discerunt vni sapientiores, causas inquirunt, & de conuenienti remedio consulentibus

Iren. 3. 4. 0

respondet Propheta, a scopo abertatis: deliratis: *Scrutemur vias nostras, & quaramus.* Scrutemini conscientias vestras, veram causam inquirite, illic eam detegatis, si vero illam non expellatis, non curabimini, frustra huc aut illuc proficisci- mini. Hoc ego vobis quoque denuntio. Num te grauis vrget calamitas? te molesta vexat infirmitas? scrutare conscientiam tuam, pecto. is intima reuolue, num affectu forte quodam inhone- sto de curparis, num in familiari colloquio proximum offendisti, num pauperem inhonora- sti, num alium sine causa comitiis appetisti, num muneri tuo defuisti? n. h. l. enim horum tibi

Iob. 1. 6.

persuade contigisse inaduertenter, omne Quare habet suum Quia: *Nihil in terra sine causa fit, & de humo non oritur dolor.* Dolor non oritur de terra, neque rupibus, neque ex aere: eius datur causa, & auctor: ita vt dum mala ingra- uescunt, & irruunt, dum nos infestant aduersi- trites: auctorem habent, nempe Deum. *Si est malum in ciuitate, quod Dominus non fecerit.* Hoc quoque scias obsecro, nullum a Deo emitti spi- culum, nisi vrgenti ratione, & ex particulari sua intentione. Ita nobis asseruit yates Habacuc:

Amos 6. 3.

47.

Sol & luna steterunt in habitaculo suo, in luce st. Abat. 3. 1. 1. *gitarum tuam unibunt, in splendore fulgurantis 11. hasta tua.* Facies sunt sol & luna, eum illumina- nantes qui sagittam glandemue ciaplaur. Do- mine sol & luna immota consistunt, clarissi- mosque lucis emittunt radios, ne spicula tua in aere, seu casualiter, & incerto euentu emit- tantur, nec lanceam tuam contorqueas, nisi prouiso, quem qua ratione ferias: nec enim cogitare fas est, dolorem te torquentem casu ac- cidisse, fortuitam esse febrim, sagitta est, quam euibrat Deus, & comite clara luce, qua prouidet, & illam sua disponit diuina sapientia. Dum te senteris vulneratum, te ipsum periclitare, & te totum circumpice: vitam tuam perpende, tuos rimare actus, tuos ad memoriam: euoca mo- dos agendi, & eorum inuenies iustissimam rationem. *Scrutemur vias nostras, & quaramus.*

§. 9. D. Ephrem ostendit Deus, quod labores mittit ob peccata vel obita vel non nota sicut huic.

M Irandam vobis profero historiam, quam de seipso memorat D. Ephrem Diaconus 26 *Syros: a cuius D. Basil. b admirant sapientiam. Et D. Hieronym. e asserit eius scripta publice in Ecclesia prelegi, vt sacra, post S. Scri- pturam, canonicos ac diuinos libros. Iuuenis missus est a parente suo foras, & syluas pertra- siens occurrit vacca pragnanti, qui vt erat le- uisculus, illam lapidibus appetit, incitavit ad cursum, prostraxit, vt tandem, abor um passa mortua corruerit. Illico offendit Dominum vacca, cui de vacca interroganti, conuittis ac- dideris ira responder petulant, vt mi er ho- nuncio denisso capite confusus abiierit. Hoc egit Ephrem, nec eius facinoris recordatur, vt familiare est iuuenibus discolis ac immortigeris. Postmodum deuto a parentibus emissus noctu interdumeta, & salus diragatur, inops consi- lii, tandem ad pastorum diuerit iugurium, a quibus nocte illa exceptus obdormiuit. In tem- pestate noctis hora, ecce lupi diripiunt gregem. Pastores eos latrones esse crediderunt, quorum auspiciem D. Ephrem accusarunt, in eum inlur- gunt, iudici deferunt, in vincula miser coniec- tur. Totis neruis intendebat hic suam probare innocentiam, se facti ignorantem, nec latronum ducem, nec de iis quidquam scire, qui gregem perturbarant, nec al cuius reifuisse conscium,*

D. E. P. H. I. Exem- plum. a Nara- rione ad Monachos de sua conuersio- ne p. 264. b Hom. 21 in Hexa. c Lib. de Scrip. Eccl. Vale Gerard. d Postimo eius sub- lassem Epist. ad Sextimian.

at Pa.